

враженнями та аналізувати текст разом.

Методика використання інтернет-ресурсів для читання повинна бути зорієнтована на розвиток критичного мислення, розуміння текстів та стимулювання інтересу до читання серед учнів. Вона може бути адаптована під конкретні потреби та можливості навчального процесу у вашій школі.

Таким чином, нині неможливо уявити навчальний процес без використання інноваційних технологій. Сучасний викладач іноземної мови має масу можливостей, що сприяють більш активній діяльності учнів, окрім того, формують у них англомовну компетенцію в читанні.

Список використаної літератури

1. Петрова, О. Б., Попова, Н. О., Акавець, І. В. Застосування інтернет-ресурсів у навчанні іноземних мов як реалізація основних дидактичних принципів. *Сучасна україністика: наукові парадигми мови, історії, філософії*: Збірник статей III Міжнародної наукової конференції. Харків, ВД "ІНЖЕК", 2012. С. 87.

2. Процько, Є. С. Використання Інтернет-ресурсів у процесі підготовки вчителя англійської мови нового покоління. *Вісник післядипломної освіти. Серія Педагогічні науки*. 2018. Вип. 11(40). С. 161.

3. Фоменко, Т. М. Застосування інтернет-ресурсів під час вивчення української мови як іноземної. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. Т. 3(74). С. 174.

Скалацька Катерина

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
науковий керівник: Брик М. М, к. філол. наук, ст. викладач*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РЕАЛІЙ В РОМАНІ ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА «РЕКРЕАЦІЇ»

Роман Юрія Андруховича «Рекреації» насичений складними для перекладу елементами, такими як: сленг, суржик, згрубілі та зменшено-пестливі слова, емоційна лексика тощо. Тому для того, щоб відтворити творчий задум автора, потрібно вдатися до такої перекладацької трансформації, як компенсація.

Компенсація – це не стільки трансформація, скільки зміна загального принципу передачі стилістичних особливостей тексту, коли немає прямої відповідності між стилістичними засобами мови оригіналу і мови перекладу. Суть її полягає в наступному: не завжди можна підібрати еквіваленти до кожного стилістично позначеного слова оригінального тексту або до кожної фонетичної і граматичної неправильності, яку цілеспрямовано використав автор, а компенсація вирішує цю проблему [1].

Компенсація як стратегія перекладу пов'язана з проблемою втрати сенсу.

Ця втрата здебільшого неминуча. Поняття неминучої втрати під час перекладу пов'язане з тим фактом, що не може бути ідеальної однозначної еквівалентності між двома мовами та двома культурами. Компенсація потрібна, коли збитки та стилістичні втрати виникають з будь-якої причини [2, с. 1].

Теоретики перекладу одноставно погоджуються, що досягнення еквівалентного ефекту є головним завданням перекладача в будь-якому процесі перекладу [3, с. 48]. Це завдання нелегке, особливо між мовами з більшими культурними відмінностями. Навіть на рівні слів не існує однозначної відповідності між будь-якими двома мовами через те, що слова, як правило, мають різні значення в різних мовах.

З огляду на характеристику надзвичайної важливості та функціональності, яку виконує суржик у творах Ю. Андруховича, пошук адекватних шляхів його відображення в перекладах – це вже не просто пошук відповідних способів репрезентації національного колориту, а підбір адекватних засобів створення складної соціолінгвістичної добірки оригінальних текстів засобами компенсації.

Пропонуємо розглянути, як перекладач Марко Павлишин впорався з експресивною лексикою Юрія Андруховича.

- *У кутку зали ви запримітили вельми інтимний столик, за яким і сидів той **грубас** у товаристві ще кількох таких самих **тевалів**, щоправда, децю молодших віком* [4, с. 9].

- *In the corner of the room you noticed a secluded table at which this **oaf** was seated with several other **thugs** who looked rather like him, if somewhat younger* [5].

В українській мові слово «грубас» має значення товстий, огрядний чоловік. Перекладач застосовує компенсацію словом «*oaf*», яке має значення чоловік грубий або незграбний і нерозумний. Також за допомогою компенсації перекладається сленг «*тевалів*», яке має значення велика неповоротка, незграбна людина. Перекладач використовує при перекладі слово «*thugs*», яке має значення жорстока, агресивна людина.

- *Можу порекомендувати **пляцки**, – встряв з-за Мартиного плеча Бодьо, котрий саме змінював сервірування* [4, с. 17].

- *"I can recommend the **potato pancakes**," said Bodio, who was just changing the settings, from behind Marta's shoulder* [5].

Оскільки в англійській культурі відсутня реалія «*пляцки*», перекладач використовує засіб компенсації. Він описово пояснює поняття, яке існує лише в українській мові.

Наведемо для прикладу цілий абзац з твору, який складається зі слів, які майже всі потрібно компенсувати, аби зберегти колорит твору:

- *То були Ангели Божі, Цигани, Маври, Козаки, Ведмеді, Спудеї, Чорти, Відьми, Русалки, Пророки, Отці Василіани в чорному, Жиди, Пігмеї, Повії, Улани, Легіонери, Пастушки, Ягнята, Каліки, Божевільні, Прокажені, Паралітики на Роздорожжю, Вбивці, Розбишаки, Турки, Індуци, Січові Стрільці, Волоцюги, Кобзарі, Металісти, Самураї, Дармограї, Сердюки, Олійники, Мамелюки, Яничари, Манкурти, Ветерани, Афганці, Багатодітні Сім'ї, Сарацини, Євреї, Негри, Патриції в тогах, Хвоиди, Писарі, Брехуни з*

висолопленими язиками, Дебіли, Козаки-Запорожці, Піхота, Музики, Магометани, Маланки, Маланці, Діптянки, Блудниці, Гуцули, Троянці, Сармати, Етруски, Гінні, Сліпці, Трембітарі, Фіндюрки, Святі з картонними німбами, Гетьмани, Ченці, Панки, Клошари, Цьохлі, Трубадури, Різники, Юристи, Хануги, Пияки, Лікарі, Ледарі, Араби, Кацани, Опришки, Отці Домінікани в білому, Шльондри, Герої, Пиворізи, Мочиморди, Салоїди, Голодранці, Дуболоми, Сажотруси, Козолупи, Недоріки, Менестрелі, Проститутки – а всіх інших перелічити просто неможливо, бо були там ще Горили, Генерали, Гавіали, Павіани, Павликіани, Данайці, Нанайці, Німфи, Нівхи, Ассирійці, Арнаути, Торбохвати, Лірники, Сирники, Шинкарі, Македонці, Броварі, Анахорети, Пупорізки, Українці, Лесбіяни, Гноми, Мавки, Мавпи, Лилики, Чорні Коти, Грудні Жаби, Алхіміки, Шльохи, Профури, Татари, Бубабісти... [4, с. 10].

• *There were Angels of God, Gypsies, Moors, Cossacks, Bears, Studiosi, Devils, Witches, Naiads, Prophets, the Basilian Fathers in brown cassocks, Jews, Pygmies, Uhlands, Whores, Legionnaires, Shepherds, Lambs, Cripples, Lunatics, Murderers, Bandits, Turks, Hindus, Sich Riflemen, Vagrants, Kobzars, Heavy Metallists, Samurai, Idlers, Serdiuks, Oil-Pressers, Mamelukes, Janissaries, Saracens, Hebrews, Negroes, Patricians in togas. Sluts, Scribes, Liars with their tongues hanging out. Cretins, Zaporozhian Cossacks, Infantrymen, Musicians, Mohammedans, Malankas, Malantsi, Molls, Fallen Women, Hutsuls, Trojans, Sarmatians, Hippies, the Blind, Trembita Players, Harlots, Saints with cardboard haloes. Hetmans, Monks, Punks, Tramps, Gossips, Troubadours, Butchers, Jurists, Bribe Takers, Drunkards, Physicians, Arabs, Brigands, the Dominican Fathers in white. Strumpets, Heroes, Beer Drinkers, Snout- Dippers, Lard Eaters, Ragamuffins, Oakbreakers, Minstrels, Prostitutes – and it is impossible to enumerate all the others, for there were also Generals, Gorillas, Baboons, Paulicians, «Danaiids», «Nanai», Nymphs, Nivkh, Assyrians, Albanians, Pickpockets, Lyre Players, Innkeepers, Macedonians, Brewers, Anachorites, Goat Skinners, Ukrainians, Midwives, Gnomes, Dryads, Bats, Black Cats, Frogs, Alchemists, Tarts, Lepers, Tatars, Abyssinians ...* [5].

Отже, можна зробити висновок, що відтворення національної самобутності оригіналу є однією з важливих проблем перекладознавства. Реалії як одиниці безеквівалентної лексики в україномовних прозових творах викликають значні труднощі при перекладі. Складність полягає в тому, що для їх перекладу немає еквівалентів, які б разом із передачею конкретної інформації відображали національний колорит, мали ті самі відтінки емоційно-сміслового та стилістичного характеру, які супроводжують реалії оригінального тексту. Прийом компенсації використовувати потрібно тоді, коли в оригінальному тексті ми помічаємо різні стилістично забарвлені слова, які не мають відповідників у мові перекладу.

Список використаної літератури

1. Кузьміна, К. А. Навчання перекладу: обмін досвідом. *Мовні і концептуальні картини світу*. К.: Інститут філології КНУ імені Тараса

Шевченка. 2015. Вип. 1(52). С. 389-396.

2. Akmal, F. *Loss and Gain in Humor Translation: A Case Study of The Ethics of the Aristocrats in Translation Techniques*. 2012. Retrieved from: Retrieved from: URL: <http://www.proz.com/doc/3488>.

3. Newmark, P. *Approaches to Translation*. New York: Prentice-Hall International Ltd. 1992.

4. Андрухович, Ю. А. *Рекреації*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2005. 159 с.

5. Andrukhovych, Yu. *Recreations*. Translated and with an introduction by Marko Pavlyshyn. Edmonton. Toronto: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 1998. 134 p.

Темкова Анастасія

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

науковий керівник: Таратута С. Л., к. філол. наук, доцент

ВПЛИВ ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ НА СПРИЙНЯТТЯ «АМЕРИКАНСЬКОЇ МРІЇ» ПЕРСОНАЖАМИ ТРИЛОГІЇ ФІЛІПА РОТА

«Американська мрія» була центральною темою в американській літературі першої половини ХХ ст., адже саме вона представляла ідеали свободи, можливостей та успіху. Однак подальші історичні події дещо змінили уявлення американців про цю мрію, вплинули на їхнє розуміння та прагнення до неї. Трилогія Філіпа Рота пропонує глибоке дослідження того, як історичні події, такі як Велика депресія, В'єтнамська війна, Друга світова війна та буремні 1960-ті, вплинули на сприйняття персонажами творів «американської мрії».

Останні дослідження у зазначеному напрямі зосереджені на еволюції визначення американської мрії та її зображенні в літературі, зокрема у таких творах, як «Автобіографія Бенджаміна Франкліна», «Самодостатність» Ральфа Волдо Емерсона, «Пригоди Гекльберрі Фінна» Марка Твена та «Великого Гетсбі» Ф. Скотта Фіцджеральда. Науковці розглядали різні аспекти впливу історичних подій на сприйняття національної мрії американцями. Водночас аналітичних робіт щодо вивчення функціонування «американської мрії» в творчості Філіпа Рота дуже небагато. Бракує комплексного дослідження, яке б вивчало вплив історичних подій на сприйняття мрії персонажами трилогії («Американська пастораль», «Я вийшла заміж за комуніста», «Людське тавро») в цілому. Ця стаття має на меті дещо заповнити цю прогалину шляхом аналізу деяких чинників, що вплинули на сприйняття персонажами трилогії «американської мрії» та еволюції її розуміння у зв'язку з історичними подіями.

Отже, ключовою подією у формуванні «американської мрії» для героїв трилогії Ф. Рота, як і для всіх американців, стає Друга світова війна. Вона глибоко вплинула на їхні життя незалежно від того, чи брали вони безпосередню участь у війні, чи переживали її наслідки. Війна зруйнувала